

MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ORP NÁMĚŠŤ NAD OSLAVOU

1. Úvod

Hlavním důvodem vzniku dokumentu Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Náměšť nad Oslavou je zejména potřeba koncepčního a strategického rozvoje a také potřeba dalšího rozvoje spolupráce v oblasti předškolního a základního školství v území správního obvodu obce s rozšířenou působností Náměšť nad Oslavou. Vznik vlastního dokumentu je jedním z výsledků účasti v tzv. Individuálním projektu ostatním (IPO) výzvy č. 02_15_005 s názvem Místní akční plány rozvoje vzdělávání prioritní osy 3 Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014 – 2020. Dokument vznikl za spolupráce subjektů v území, kteří působí v oblasti školství.

1.1 Vymezení území MAP

Řešeným územím je SO ORP Náměšť nad Oslavou, které čítá celkem 27 obcí v okolí Náměště nad Oslavou včetně města Náměšť nad Oslavou. Na území SO ORP k 1. 1. 2016 žije 13 327 obyvatel. Území SO ORP Náměšť nad Oslavou leží v jihovýchodní části kraje Vysočina a východní části okresu Třebíč. Je nejmenším správním obvodem z hlediska rozlohy v rámci kraje, třetím nejméně lidnatým správním obvodem a třetím v pořadí s nejnižším počtem obcí. S výjimkou města Náměšť nad Oslavou mají sídla v území venkovský charakter, který je dán jejich polohou v intenzivně obdělávané zemědělské krajině. Charakteristickým znakem je disperze málo lidnatých obcí ve venkovském prostoru.

1.2 Popis struktury MAP

Dokument Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání SO ORP Náměšť nad Oslavou je strukturován podle metodiky s názvem *Postupy zpracování místních akčních plánů* na Analytickou část, Strategický rámec MAP a část Opatření. Tyto hlavní části jsou dále podrobněji členěny dle potřeb zpracovatele.

1.3 Popis základních principů projektu MAP¹

Tvorba a realizace MAP musí respektovat základní principy komunitně řízeného plánování. Principy odrážejí osvědčené postupy vycházející z příkladů dobré praxe (např. činnost místních akčních skupin, komunitní plánování sociálních služeb, apod.). Komunitní plánování je postup, který umožňuje, aby se lidé mohli svobodně účastnit rozhodování o důležitých otázkách života společenství, aby přijímaná usnesení zodpovědných orgánů odrážela vůli a potřeby obyvatel regionu, aby plánované kroky a řešení co nejlépe využívaly dostupné zdroje, případně nacházely nové zdroje a přinášely co největší užitek a spokojenost.

¹ Postupy zpracování Místních akčních plánů. MŠMT
http://www.msmt.cz/uploads/OP_VVV/Vyzva_MAP/Priloha_2_Postupy_MAP.pdf

Principy MAP:

Princip spolupráce

V rámci MAP spolu plánují a spolupracují minimálně tři strany: zřizovatelé, poskytovatelé a uživatelé.

- Zřizovateli jsou míněny především obce a kraje, příp. soukromoprávní zřizovatelé škol zapsaných v rejstříku škol, a zřizovatelé dalších vzdělávacích zařízení.
- Poskytovateli jsou jednotlivé MŠ a ZŠ a dále pak organizace mimoškolního vzdělávání.
- Za uživatele jsou považováni děti a žáci MŠ a ZŠ, rodiče a zaměstnavatelé.

Princip zapojení dotčené veřejnosti do plánovacích procesů

V praxi rozlišíme při zapojování dotčené veřejnosti a při výměně informací s ní čtyři stupně spolupráce s veřejností: zajištění přístupu veřejnosti k informacím, aktivní informování občanů, konzultace s občany (oboustranná komunikace za účelem sběru připomínek, zjištění postoje veřejnosti k dokumentu), spoluúčast veřejnosti na plánování. Je důležité upozornit, že jednotlivé části se vzájemně doplňují a vytvářejí provázaný systém. Při zapojování spolupracujících subjektů a další veřejnosti do místního akčního plánování mají své místo všechny tyto části.

Princip dohody

Výsledný MAP je svého druhu dohoda, ve které se (přinejmenším) tři strany (viz princip spolupráce) navzájem shodnou na prioritách v oblasti vzdělávání pro příslušné území MAP.

Svobodný a informovaný souhlas musí být výsledkem svobodné rozpravy a demokratické spolupráce. Dohoda musí být nejen o záměrech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

Princip otevřenosti

Vzdělávání je celoživotní proces, který se neodehrává jen v prostředí školy, ale jeho stále významnější část představuje vzdělávání mimo školu, tj. neformální a informální vzdělávání. Jedním ze základních předpokladů k efektivnímu propojování procesů ve vzdělávání je jejich otevřenost. Tvorba a realizace MAP musí respektovat zásady rovných příležitostí a možnosti aktivní participace všech dotčených zájmových skupin. Otevřenost MAP by měla přispívat k budování důvěry a rozvoji spolupráce mezi partnery, uznání výstupů dílčích aktivit a podpoře přenositelnosti příkladů dobré praxe mezi MAP navzájem.

Princip SMART

Cílem MAP je především stanovovat priority v oblasti vzdělávání a následně se soustředit na jejich realizaci. Realizace musí být proveditelná, a proto by měla být sestavena jako SMART:

S – specifická, tj. s popisem konkrétních opatření a kroků,

M – měřitelná, tj. s uvedenými indikátory, které jsou měřitelné a vypovídající,

A – akceptovaná, tj. projednána v partnerství MAP, odsouhlasená a s jasně vymezenými kompetencemi i povinnostmi,

R – realistická, tj. musí odrážet skutečné potřeby, plán musí být proveditelný a zdroje dostupné,

T – termínovaná, tj. návrhy opatření mají svůj jasný termín.

Princip udržitelnosti

Tvorba MAP nesmí být účelovou aktivitou, ale měla by sloužit k nastavení a rozvoji dlouhodobých procesů spolupráce aktérů v oblasti vzdělávání na místní úrovni. Plánování je opakující se proces, ve kterém je nutné sledovat průběh realizace, vyhodnocovat dosahování cílů a přijímat nová opatření a plány, které povedou k nápravě či dalšímu zlepšení a rozvoji.

Princip partnerství

Partnerství je vztah mezi dvěma nebo více subjekty, který spočívá ve spolupráci těchto subjektů při přípravě a následné realizaci plánu. Obsahem spolupráce partnerů je společná tvorba, koordinace, organizace, řízení, monitorování a vyhodnocování plánu. Partnerství je založeno na sdílené odpovědnosti a na demokratických principech rozhodování při tvorbě a řízení plánu. Podíl partnerů na společném plánu nemusí být stejný. Účast musí být opodstatněná a nezastupitelná. Jejich přínos pro tvorbu či realizaci plánu musí spočívat v zajištění aktivit, bez jejichž realizace by nebylo dosaženo cílů a zároveň je nemůže zajistit sám vlastními zdroji a silami jediný subjekt.

2. Manažerský souhrn

- Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy
- Přehled problémových oblastí a klíčových problémů v území
- Přehled prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

3. Analytická část

3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území

V SO ORP Náměšť nad Oslavou se nacházejí pouze mateřské (MŠ) a základní školy (ZŠ). Střední odborné školy, odborná učiliště, gymnázia, vyšší odborné a vysoké školy se v regionu vůbec nevyskytují (kromě pracovišť praktické výuky Obchodní akademie a Hotelové školy Třebíče). Vzhledem k velikosti a charakteru regionu však není zapotřebí mít tyto instituce přímo ve svém území. Zpravidla ke každé základní škole je zřízena škola mateřská. Ve studovaném regionu je 9 základních a 9 mateřských škol, z toho se pouze na 4 základních školách vyučuje na 1. i 2. stupni. Periferní poloha regionu i dopravně periferní poloha jednotlivých obcí je problémem při každodenní vyjíždce žáků a studentů do škol. Nejbližším městem se středními školami a jednou vysokou školou je Třebíč, která v dojíždce do škol konkuruje dobře dopravně napojenému centru Jihomoravského kraje Brnu. Převážná většina středoškoláků vyjíždí do Třebíče, v případě vysokých škol je tomu však naopak, i když je Brno obcím vzdálenější než Třebíč; to je dáno kvalitní nabídkou vysokých škol. Brno, jako cíl dojíždky do vysokých škol významně převyšuje dojíždku do krajského města Jihlavy. Tyto pozitivní vazby na vysoké školy v Brně jsou kombinací historických a dopravních vztahů studovaného regionu s Brnem. V neposlední řadě při výběru vysoké školy hraje roli i kvalita a velký výběr vysokých škol, který je větší v Brně než v Jihlavě.

Školská zařízení se vyskytují pouze v obcích s 200 a více obyvateli a v obcích s 500 a více obyvateli se vyskytují vždy. Pro zřizovatele i veřejnost, nemá smysl existence školy v obci s méně než 200 obyvateli. Naopak obec s více než 500 obyvateli je bez MŠ a ZŠ s alespoň 1. stupněm nedostatečně obsloužena. V obcích s počtem obyvatel nad 1000 je existence těchto zařízení samozřejmostí.

Celkem jsou ve studovaném území 4 úplné a 5 neúplných základních škol (ZŠ s ročníky jen I. stupně). V obci Březník je ZŠ úplná málotřídní - víceletá (konkrétně šestitřídní se čtyřmi třídami na II. stupni a dvěma třídami na I. stupni), všechny ostatní málotřídní ZŠ jsou dvoutřídní a neúplné. Počet samostatných MŠ je 5 a nesamostatných (sloučených se ZŠ) 4, ty se nacházejí v obcích Březník, Hartvíkovice, Kralice, Studenec. Z devíti MŠ jsou trojtřídní pouze v Náměšti, ostatní jsou dvoutřídní kromě jednotřídní MŠ v Hartvíkovicích a Sedleci.

V základních školách studovaného regionu se ve sledovaném období nenacházela žádná speciální třída. Školní kluby se ve studovaném území nevyskytují, pouze školní družiny. Školní družina se nachází téměř při každé ZŠ, pouze ZŠ ve Vícenicích nedisponuje školní družinou. Školní družina pro ZŠ ve Vícenicích je umístěna při MŠ v Sedleci.

V celém řešeném území se nachází jedna Základní umělecká škola (ZUŠ) v Náměšti nad Oslavou. Odloučená pracoviště této ZUŠ poskytující pouze částečnou výuku se nacházejí v Mohelně, Dukovanech a Budišově (obě mimo ORP). Dále je v území zřízeno jedno Středisko volného času (SVČ) a to v Náměšti nad Oslavou. Střediskem volného času je Dům dětí a mládeže (DDM) Radost Náměšť nad Oslavou.

Všechny školy a školská zařízení v regionu jsou zřizovány obcemi, v nichž sídlí.

3.1.2 Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) v platném znění
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (Kontrolní řád), v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení) v platném znění
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní v platném znění

3.1.3 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

3.1.3.1 Školské koncepce, lokální strategie a strategie v území ORP

Každá základní škola a mateřská škola má zpracovanou školskou koncepci. U škol v řešeném území se jedná buď o Školní vzdělávací program, nebo Plán rozvoje školy. Tyto dokumenty se většinou obsahově liší pouze mírně a v návrzích řešení hlavních problémů se spíše doplňují. Rozdílné problematiky jsou samozřejmě řešeny na úrovni ZŠ a na úrovni MŠ. V koncepcích MŠ jsou řešeny zejména vzdělávací oblasti, jako je biologická oblast (Dítě a jeho tělo), psychologická (Dítě a jeho psychika), interpersonální (Dítě a ten druhý), sociálně-kulturní (Dítě a společnost) a environmentální (Dítě a svět). Zde děti dosahují základních funkčních gramotností (předčtenářská gramotnost, předmatematická gramotnost, přírodovědná gramotnost, sociální gramotnost, informační gramotnost, cizí jazyk a finanční gramotnost). Napříč těmito vzdělávacími oblastmi prochází problematika vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vzdělávání dětí mimořádně nadaných a vzdělávání dětí s odkladem školní docházky. Většina MŠ má ve své koncepci zakomponováno také řešení problematiky obecného chodu zařízení. Sem kromě Oblasti výchovy a vzdělávání patří např. personální oblast, oblast materiálně technická, oblast hospodářská, oblast spolupráce a oblast prevence úrazů a sociálně-patologických jevů.

Koncepce ZŠ tematicky volně navazují na koncepcce MŠ ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce. Cílem výchovných a vzdělávacích strategií je poskytnout žákům možnost volby, motivovat žáky pro celoživotní učení, vést žáky k poznávání schopností, dovedností a

vědomostí, dále rozvíjet komunikační schopnosti, zařazovat a využívat skupinové práce a pravidel spolupráce a pěstovat toleranci a vychovávat k respektování názorů druhých. To vše opět protínají témata inkluze.

Koncepcemi disponují i zařízení zabývající se neformálním vzděláváním, kam patří ZUŠ a DDM. Zaměření koncepcí vychází z předmětu činnosti těchto zařízení.

Dalšími strategickými dokumenty, kde je definován rozvoj v oblasti školství a předškolního vzdělávání v řešeném území jsou např. Program rozvoje města Náměšť nad Oslavou², Strategický plán rozvoje mikroregionů Náměšťsko a Chvojnice³, ale také Strategie CLLD⁴ pro území MAS Oslavka. Ve všech těchto strategiích jsou řešena zejména témata investiční jak z hlediska infrastruktury, tak i z hlediska studijních pomůcek a vybavení učeben, dále např. problematika dopravní obslužnosti škol a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

3.1.3.2 Strategické dokumenty na úrovni Kraje Vysočina

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Kraje Vysočina 2016 si klade za cíl specifikovat prioritní cíle a úkoly pro následující období. K nim pak formuluje příslušné úkoly a opatření, která jsou rámcem a ukazatelem pro realizaci konkrétních projektů a podpůrných aktivit. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁵.

Územně analytické podklady (ÚAP) Kraje vysočina jsou územně plánovacím podkladem pro pořízení a aktualizaci zásad územního rozvoje. ÚAP a jejich aktualizace obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území (limity využití území), záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích. Do aktualizací ÚAP Kraje Vysočina je možné nahlédnout na webových stránkách Kraje Vysočina⁶.

Program rozvoje Kraje Vysočina představuje základní dokument regionálního rozvoje na úrovni vyššího územně samosprávného celku. Kraj jej zpracovává v samostatné působnosti na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Program rozvoje Kraje Vysočina je střednědobým dokumentem a délka jeho platnosti je stanovena na období 2015 – 2018. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁷.

Strategie Kraje Vysočina 2020 je zpracována jako střednědobý strategický dokument na léta 2014 - 2020. Cílem tohoto dokumentu je na základě místního rozvojového potenciálu stanovit prioritní rozvojové okruhy do roku 2020 a to především za účelem udržení a posílení konkurenceschopnosti Kraje Vysočina s přihlédnutím k principům udržitelného rozvoje. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách Kraje Vysočina⁸.

Regionální akční plán (RAP) Kraje Vysočina je plánovacím dokumentem Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020. RAP je strategickým dokumentem orgánu Regionální stálé konference (RSK) Kraje Vysočina. Tento orgán má tzv. poradní orgány – pracovní skupiny. Jednou z pracovních skupin je i Pracovní skupina Vzdělávání. Jejimi hlavními úkoly jsou tvorba a

² <http://namestnosl.cz/program%2Drozvoje%2Dmesta/d-3076/p1=2932>

³ <http://namestnosl.cz/strategie%2Drozvoje%2Dmikroregionu/d-4395/p1=4178>

⁴ <http://oslavka.cz/scld/>

⁵ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4072723

⁶ <http://www.kr-vysocina.cz/aktualizace-uap-kraje-vysocina-2015/ds-303101/p1=75401>

⁷ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4065070

⁸ http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4052133

koordinace KAP a MAP a činnost tzv. SMART Akcelérátoru. Účelem RSK je na základě RAP doporučit řídicímu orgánu jak zacílit výzvy operačních programů. Dokument RAP je dostupný na webu Kraje Vysočina⁹.

3.1.3.3 Strategické dokumenty na národní úrovni

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015 – 2020 navazuje na předchozí Dlouhodobý záměr a v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 stanovuje hlavní cíle regionálního vzdělávání, a to zejména: zvýšení dostupnosti předškolního vzdělávání a povinný poslední ročník předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podpora středního odborného školství, přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení vzhledem k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce a kariérní systém a standard profese učitele. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR¹⁰.

Strategie vzdělávání 2020. Rámcem vzdělávací politiky ČR je Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020. Jednotlivé dokumenty rozpracovávají cíle a opatření strategie a tvoří tak strategickou základnu české vzdělávací politiky. Dokument byl projednáván v rámci kulatých stolů a v jednání s experty ve vzdělávací politice. Navazuje na vyhodnocení tzv. „Bílé knihy“ z roku 2001. Je rámcem vzdělávací politiky ČR do roku 2020. Byl schválen usnesením vlády. Na základě zhodnocení současného stavu vzdělávací soustavy stanovuje tři priority: snižovat nerovnosti ve vzdělávání, podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad, odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém. Přesné a podrobné znění dokumentů je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR¹¹.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 obsahuje opatření na podporu rovných příležitostí a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, včetně prevence a nápravy předčasného ukončení vzdělávání. Dokument dále reflektuje navržené legislativní změny v novele školského zákona. Pro léta 2016 až 2018 se jedná o zavedení podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, zavedení přesné evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, o zpřesnění a sjednocení diagnostiky tak, aby byla žákům s jakýmkoli znevýhodněním či postižením nabídnuta adekvátní podpora v rámci vzdělávacího systému, a také o zavedení nového revizního systému v rámci diagnostiky poradenských zařízení. Kompletní dokumentace je k dispozici na webových stránkách MŠMT ČR¹².

Tab. X: Soulad strategických dokumentů a MAP

Dokument	Soulad	
	Opatření, cíle	Cíle MAP
Program rozvoje Kraje Vysočina	1.3	1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 - 2020	2.A, 2.B, 2.G, 2.H, 2.I	všechny
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 - 2018	B.2, B.3	1.5, 4.1, 4.2

⁹ <http://www.kr-vysocina.cz/regionalni-akcni-plan/ds-303271/archiv=0>

¹⁰ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie/dz-rgs-2015-2020.pdf

¹¹ <http://www.vzdelavani2020.cz/>

¹² http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf

3.1.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

3.1.4.1 Dotazníkové šetření realizované MŠMT

Dotazníkové šetření realizované MŠMT proběhlo v prosinci roku 2015 a účastnily se ho všechny MŠ i ZŠ v řešeném území. Šetření bylo rozděleno pro MŠ a ZŠ zvlášť a dále se šetření členilo na dotazy týkající se infrastruktury a dotazy k vybavení škol. Ke každé otázce se vyjádřilo určité procento respondentů (9 = 100 %). Zde budou zmíněny jen odpovědi, jejichž četnost měla v rámci šetření větší váhu. Celkem bylo sestavovatelem dotazníku identifikováno 6 Hlavních oblastí a 3 Další oblasti potřeb MŠ a ZŠ. Dle uvážení realizačního týmu MAP jsou stěžejní vždy první 3 (řazeno sestupně). V případě MŠ se jedná o rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení, podporu kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí a podporu rozvoje čtenářské pregramotnosti. Jako stěžejní Další oblast bylo identifikováno jazykové vzdělávání. V případě ZŠ byly z Hlavních oblastí prioritizovány rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení, podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, podpora rozvoje matematické gramotnosti a je třeba zmínit i podporu polytechnického vzdělávání. Jako Další oblasti podporované z operačních programů byly prioritizovány jazykové vzdělávání a také ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).

Z výsledného souhrnu odpovědí k MŠ vyplývá, že v letech 2010-2015 bylo realizováno pouze minimum projektů na infrastrukturu a vybavenost mateřských škol (max. 20 %). O to více projektů je naplánováno na období 2016-2018 a 2019-2020. V kapitole infrastruktury se nejvíce projektů naplánovaných na toto období týká ostatních rekonstrukcí, udržovacích prací a modernizace pláště a zateplení budov. Další nejvíce plánované projekty se týkaly nové výstavby nebo přístavby budov, bezbariérových stavebních úprav a rekonstrukcí, stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. V kapitole vybavení je pak do budoucna preferováno pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických apod. (100 % respondentů). Dále pak nové didaktické pomůcky a na třetí příčce souběžně software pro ICT techniku, vybavení výpočetní technikou pro potřeby pedagogických pracovníků, vybavení prostorů školy pro rozvoj polytechnických dovedností, didaktické a kompenzační pomůcky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

V případě ZŠ se nejvíce infrastrukturních projektů bude týkat nové výstavby nebo přístavby budov, stavebních úprav a rekonstrukcí kmenových tříd, stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod.). Dále se projekty v oblasti infrastruktury budou týkat nejvíce stavebních úprav a rekonstrukcí dílen / cvičných kuchyněk. V neposlední řadě proběhnou i stavební úpravy a rekonstrukce učeben uměleckých předmětů (např. hudebny apod.) a ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov; zateplení budov; (projekty energeticky udržitelné školy apod.). V kapitole vybavení u ZŠ byl nejpreferovanějším vybavením software pro ICT techniku (100 %). Další nejčastější odpovědi byly kompenzační / speciální pomůcky pro žáky se SVP, vybavení počítačové učebny (stolní počítače), vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností. Dále jako potřeba byly identifikovány nové didaktické pomůcky a vybavení mobilní počítačové učebny (např.

notebooky, tablety). Dvě třetiny respondentů zmínilo vybavení školní jídelny, družiny, klubu apod., vybavení kmenových tříd, interaktivní tabule a audiovizuální techniku (televize, projektory apod.).

3.1.4.2 Dotazníkové šetření uskutečněné realizačním týmem

Dalším dotazníkovým šetřením v rámci projektu MAP rozvoje vzdělávání bylo doplňující anketní šetření mezi MŠ a ZŠ řešeného území. Toto šetření doplňovalo výsledky šetření z MŠMT v případech, kdy výsledky nebyly příliš jednoznačné, neměly dostatečnou vypovídací hodnotu. Dotazy byly různého charakteru. Tyto dotazníky se týkaly všech ZŠ a MŠ, ale i ZUŠ a DDM v území. Dotazníkové šetření probíhalo jednak prostřednictvím dotazníků, rozeslaných e-mailem, dále formou přímého oslovení jednotlivých subjektů (zhruba 50% a 50%). Návratnost byla 100%. V případě MŠ na dotaz zda je kapacita zařízení dostatečná, většina subjektů odpověděla, že ano, v opačném případě uváděli, že podíl nepřijatých dětí je 3-5 %. Z dotazníku vyplynulo, že v letech 2016-2020 se plánované výstavby a rekonstrukce budou týkat zejména bezbariérovosti a polytechnického vzdělávání, dále také zintenzivnění spolupráce s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky. MŠ také plánují pořídit vybavení heren ve školách, vybavení knihoven a zlepšení připojení k internetu. Dále MŠ ve větší míře plánují ukázky práce s dětmi pro rodiče, dny otevřených dveří a celkově podporují zviditelnění činnosti MŠ pro veřejnost. V oblasti inkluze se plánuje zvýšit bezbariérovost MŠ a podporovat děti se SVP formou účasti v nadřámcových aktivitách. Většina MŠ plánuje zlepšení komunikace s rodiči v oblasti matematické gramotnosti.

Z hlediska infrastruktury ZŠ nejvíce plánují stavební úpravy a rekonstrukce dílen a cvičných kuchyněk. Z pohledu vybavení se očekává pořízení vybavení kmenových tříd a uměleckých učeben. V oblasti matematické gramotnosti ZŠ plánují pravidelné informování a zlepšení komunikace s rodiči spolu s realizací mimoškolních aktivit v oblasti matematické gramotnosti (doučování, kroužky, projektové dny, ...). Hlavní překážkou v této oblasti je pro ZŠ nízká časová dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku. V oblasti polytechnického vzdělávání ZŠ chtějí přednostně disponovat dostatečným technickým a materiálovým zabezpečením a hlavní překážkou je, že pedagogický sbor nemá potřebné aktuální znalosti a dovednosti v této oblasti. V oblasti inkluze je plánováno vzdělávání pedagogů tak, aby mohli pružně reagovat na potřeby žáků se SVP (hendikepovaných i nadaných). Hlavními překážkami v oblasti inkluze je v ZŠ nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik, ale i technická nemožnost bezbariérových úprav školy. Další překážkou ve zkvalitnění výuky je nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity.

V oblasti jazykové gramotnosti ZŠ plánují zlepšení zejména tak, že škola bude podporovat rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (budou stanoveny konkrétní cíle), škola bude podporovat jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků, škola bude vytvářet dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.), ve škole budou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.), nebo že škola bude informovat a spolupracovat v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.). Jako největší překážku v této oblasti školy opět vnímají nízkou časovou dotaci mimo výuku. V oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků ZŠ plánuje zlepšení tím

způsobem, že pedagogové budou využívat možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod., dále pedagogové budou využívat mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod. Největšími překážkami v této oblasti jsou neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.) a nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí.

3.1.5 Charakteristika školství v řešeném území

- přiblížení problematiky školství v řešeném území – rozmístění škol, s čím se území obecně potýká v návaznosti na školství, apod.
- Předškolní vzdělávání
 - Vývoj počtu MŠ v řešeném území
 - celkový počet
 - počty MŠ dle různých kritérií – podle zřizovatele, podle charakteru (běžné, speciální)
 - počet tříd (s rozdělením na běžné a speciální)
 - Vývoj počtu dětí v MŠ
 - celkový počet
 - rozdělení počtu dětí v běžných a speciálních třídách
 - obsazenost MŠ (porovnání s celkovou kapacitou MŠ)
 - předpokládaný očekávaný vývoj počtu dětí v řešeném území –
 - Vývoj počtu pracovníků v MŠ
 - celkové zhodnocení
 - rozdělení pracovníků na kategorie: učitelé, ostatní pedagogičtí pracovníci¹³, nepedagogičtí pracovníci¹⁴ – možno rozdělit ještě na muže a ženy
 - pracovníky dle daných kategorií zhodnotit jak z pohledu absolutního počtu, tak z pohledu přepočteného (přepočet na počet úvazků)
 - kvalifikovanost pedagogických pracovníků – procento kvalifikovaných a nekvalifikovaných
 - Hospodaření MŠ
 - vývoj příjmů
 - vývoj výdajů (s rozdělením na provoz a investice)
 - Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ včetně jejich součástí
 - Přehled zařízení, která jsou součástí ZŠ a jejich vývoj
 - Dostupnost a rozbor školních jídelen

¹³ Asistenti pedagoga, psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci, apod.

¹⁴ Uklízečky, kuchařky, apod.

- Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou
- Základní vzdělávání
 - Vývoj počtu ZŠ v řešeném území
 - celkový počet
 - počty ZŠ dle různých kritérií – podle zřizovatele, podle charakteru (běžné, speciální), podle úplnosti (úplná, neúplná)
 - počet tříd – s rozdělením na běžné a speciální, počet malotřídních ZŠ s uvedením rozboru počtu tříd
 - Vývoj počtu žáků v ZŠ
 - celkový počet
 - rozdělení počtu žáků v běžných a speciálních třídách
 - obsazenost ZŠ (porovnání s celkovou kapacitou ZŠ)
 - předpokládaný očekávaný vývoj počtu žáků v řešeném území -
 - Vývoj počtu pracovníků v ZŠ
 - celkové zhodnocení
 - rozdělení pracovníků na kategorie: učitelé, ostatní pedagogičtí pracovníci¹⁵, nepedagogičtí pracovníci¹⁶ – možno rozdělit ještě na muže a ženy
 - pracovníky dle daných kategorií zhodnotit jak z pohledu absolutního počtu, tak z pohledu přepočteného (přepočet na počet úvazků)
 - kvalifikovanost pedagogických pracovníků – procento kvalifikovaných a nekvalifikovaných
 - Docházka do škol a informace týkající se dokončení základního vzdělání
 - vývoj počtu absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání
 - vývoj počtu žáků, kteří ukončili školní docházku předčasně – s rozdělením na ukončení v běžných a speciálních třídách, s rozdělením podle ročníku, ve kterém předčasně docházku ukončili
 - přechod žáků na nižší stupeň gymnázií – počet žáků, kteří přešli na gymnázium v 5. třídě a v 7. třídě
 - zhodnocení předpokládaných důvodů, které vedly k předčasnému ukončení docházky
 - Hospodaření ZŠ
 - vývoj příjmů
 - vývoj výdajů (s rozdělením na provoz a investice)

¹⁵ Asistenti pedagoga, psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci, apod.

¹⁶ Uklízečky, kuchařky, apod.

- Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ včetně jejich součástí
 - Přehled zařízení, která jsou součástí ZŠ a jejich vývoj
 - Dostupnost a rozbor školních jídelen¹⁷
 - Dostupnost a rozbor školních družin a školních klubů¹⁸
 - Dostupnost a rozbor součástí souvisejících s pohybovou aktivitou¹⁹
- Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území²⁰
- Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území²¹
 - Střediska volného času, Domy dětí a mládeže a jejich přehled
 - Neziskové organizace zabývající se vzděláváním působící v území

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

3.1.6 Sociální situace

- Sociálně patologické jevy
- Výskyt sociálně vyloučené lokality
- Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu (nizkoprahové kluby, odpolední kluby, rodinná centra, mateřská centra, atd.)

3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAPEM)

- Vazba na středoškolské vzdělávání – učiliště, gymnázia, obchodní akademie, průmyslové školy, apod.
- Možnosti uplatnění na trhu práce

3.2 Specifická část analýzy

¹⁷ Možné typové aktivity k rozboru:

- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)
- Vývoj počtu stravovaných dětí/žáků – pokud relevantní, lze rozdělit na počet dětí z MŠ a počet žáků ze ZŠ + jestli stravování v jídelně mohou využít i další osoby, veřejnost
- cílová kapacita kuchyně
- současný technický stav a stav vybavenosti jídelen, rozbor investičních a neinvestičních potřeb školních jídelen

¹⁸ Možné typové aktivity k rozboru:

- Vývoj počtu zapsaných účastníků – možno rozdělit z 1. stupně a 2. stupně ZŠ
- Vývoj počtu vychovatelů a ostatních pedagogických pracovníků – s rozdělením na interní a externí, možno rozdělit i na muže a ženy
- Současný technický stav a stav vybavenosti školních družin a školních klubů, rozbor jejich investičních a neinvestičních potřeb

¹⁹ Možné typové aktivity k rozboru:

- Rozdělení dostupných sportovních zařízení podle typu – tělocvična, hřiště, posilovna, apod.
- Současný technický stav a stav vybavenosti sportovních zařízení, rozbor jejich investičních a neinvestičních potřeb

²⁰ Možné typové aktivity k rozboru:

- Druhy vyučovaných oborů a jejich přehled, případně základní informace k nim
- Informace o tom, kdo je zřizovatelem
- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)

²¹ Možné typové aktivity k rozboru:

- Počet zájmových kroužků, jejich zaměření
- Informace o tom, kdo je zřizovatelem
- Vývoj počtu pracovníků (absolutně, přepočtený počet)

3.2.1 Témata MAP v řešeném území

3.2.1.1 Uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP v řešeném území - jak se v dokumentu uplatňují a kde

3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace, apod.

3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

3.3 Východiska pro strategickou část

3.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

3.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

3.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území